

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

**“ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ПСИХОЛОГІЯ”
(СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ “ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ”)
(для бакалаврів)**

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2010

Підготовлено професором кафедри психології Н. Л. Коломінським і професором кафедри загальної та практичної психології О. Л. Туриніною

Затверджено на засіданні кафедри психології (протокол № 6 від 20.02.09)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Коломінський Н. Л. Туриніна О. Л. Навчальна програма дисципліни “Вступ до спеціальності “Психологія” (спеціалізація “Практична психологія”) (для бакалаврів) – К.; ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. – 22 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Вступ до спеціальності “Психологія” спеціалізації “Практична психологія”, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2010
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2010

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета вивчення дисципліни “Вступ до спеціальності “Психологія” – забезпечити успішну професійну адаптацію майбутніх психологів на основі вивчення ними основних функцій практичного психолога, вимог до його особистості, організації його трудової діяльності.

У структурі та змісті навчальної програми основне місце займає характеристика змістовних функцій сучасного психолога, розгляд загальних питань його діяльності в різних сферах праці і життя людей. Вивчення цієї дисципліни сприятиме реалізації практичної спрямованості підготовки практикуючих психологів з забезпечення ними психологічної допомоги людям, окремим особам у вирішенні різноманітних проблем життєдіяльності в складних економічних, політичних, соціально-психологічних умовах перехідного періоду розвитку України.

Певну увагу приділено засвоєнню студентами методологічних принципів професійної праці психологів, додержання ними вимог етичного кодексу психолога.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

дисципліни

“ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ПСИХОЛОГІЯ” СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ “ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
	Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні аспекти психології як науки
1	Психологія як наука і професія
2	Мета та завдання діяльності практичного психолога
3	Методологічні основи практичної психології
	Змістовий модуль II. Діяльність практичного психолога як об’єкт дослідження психологічної науки
4	Специфічні особливості роботи практичного психолога
5	Зміст і основні функції діяльності практичного психолога

1	2
6	Етичні та психологічні вимоги до особистості практичного психолога
7	Організаційні питання діяльності практичного психолога
8	Професійна підготовка та професійне вдосконалення практичного психолога
Разом годин: 54	

ЗМІСТ
дисципліни
“ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ПСИХОЛОГІЯ”
СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ “ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ”

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні аспекти психології як науки

Тема 1. Психологія як наука і професія

Визначення поняття “психологія”. Загальне уявлення про професію. Професія як діяльність і галузь прояву особистості. Зміст поняття “професія”. Психологія життєва та професійна. Основні ознаки психолога-професіонала (у порівнянні з психологом-аматором). Предмет і об’єкт психології як науки. Виникнення професії “Психологія” як особливої сфери людської діяльності. Класифікація психологічних професій: академічна психологія, прикладна психологія, викладання психології, практична психологія. Загальна характеристика галузей психології.

Література [1; 4; 8; 13; 15]

Тема 2. Мета та завдання діяльності практичного психолога

Необхідність практичної психології як професії в сучасних умовах розвитку суспільства. Мета роботи психолога як гуманна місія надання допомоги суспільству в забезпеченні психологічного здоров’я, створенні соціально-психологічних умов для розвитку кожної особистості. Роль психологів у практичному здійсненні ідеї пріоритету людини, особистості. Завдання психологів у різних галузях життя і праці: у виробництві, освіті та вихованні, управлінні (менеджменті), сім’ї тощо.

Література [1; 2; 4; 7; 13]

Тема 3. Методологічні основи практичної психології

Прагматичний підхід у розробці теорії методів практичної психології: несуперечливе поєднання в роботі практичного психолога засад різних психологічних шкіл (психоаналізу, гуманістичної психології, біхевіоризму). Психологічна проблема та запит на надання психологічної допомоги. Проблеми, з якими звертаються до практичного психолога. Поняття про життєву ситуацію та соціальну ситуацію розвитку (Л.Виготський).

Система принципів практичної психології: детермінізму, розвитку, індивідуального, особистісного, синтетичного підходів до предмета практичної психології.

Література [1; 3; 4; 8; 9]

Змістовий модуль II. Діяльність практичного психолога як об'єкт дослідження психологічної науки

Тема 4. Специфічні особливості роботи практичного психолога

Практична психологія як професійна діяльність системи “людина – людина” (за Е.О.Клімовим). Характеристика специфіки предмета, засобів, результату роботи практичного психолога. Діяльнісний цикл практичного психолога: отримання замовлення, вивчення об'єкта, моделювання, реалізація, здача роботи (рекомендації). Основні варіанти розгляду складних психологічних проблем: розвиток зовнішніх організаційних зв'язків, розширення загального і професійного кола. Взаємодія практичного психолога з суміжними спеціалістами. Формування “команди психологів – однодумців”. Обумовленість змісту роботи психолога логікою процесу психологічної допомоги, типовими і конкретними проблемами, особливостями галузі застосування.

Література [1; 4; 8; 16; 17]

Тема 5. Зміст і основні функції діяльності практичного психолога

Функції психолога як постійні завдання, що становлять зміст його діяльності. Психодіагностична функція та її здійснення в різних галузях роботи психолога. Загальна характеристика методів психодіагностики. Психологічна корекція. Рівні аналізу норми психічного

розвитку (нейропсихологічний, загальнопсихологічний, віковопсихологічний) як основа для побудови психологічної корекції. Психопрофілактична робота психолога та її випереджаючий характер. Психотренінг, психодрама, рольова гра як форми психокорекційної та психопрофілактичної роботи психолога. Розвиваюча функція та її реалізація в роботі психолога (в закладах освіти, сім'ї та ін.). Ураховання рівня актуального і зони найближчого розвитку в роботі психолога з розвитку психічних процесів людини. Робота з профорієнтації та соціально-професійної адаптації як функція психолога. Консультативна робота психолога. Психолого-просвітницька функція психолога та її роль у підвищенні психологічної компетентності людей, гуманізації життя і праці. Методи психологічної просвіти.

Література [4; 8; 5; 13; 19; 22]

Тема 6. Етичні та психологічні вимоги до особистості практичного психолога

Практичний психолог як суб'єкт професійної діяльності. Професійна компетентність практичного психолога як система професійних знань, умінь і навичок, що забезпечують успішне виконання професійних функцій. Основні принципи етичного кодексу практичного психолога: професійної компетентності (знання суті соціально-психологічних явищ і особливостей їх прояву в конкретних умовах і ситуації, досконале володіння психологічним інструментарієм; не завдання шкоди (не шкодь!) клієнту (взаємоповага психолога і клієнта, забезпечення для клієнта безпеки методик, що застосовує психолог, попередження неправильних дій замовника); неупередженості (наукова об'єктивність, об'єктивність в оцінці та інтерпретації даних, зваженість висновків); конфіденційності (збереження таємниці результатів дослідження, коректне використання інформації психологічного характеру); позитивно орієнтованої активності психолога (надання клієнту допомоги в реалізації позитивних цілей, творчого потенціалу, усунення того, що цьому заважає). Психограма і акмеограма практичного психолога. Психологічні вимоги до його особистості: альтруїзм, гуманістична спрямованість, розвинута емпатія, рефлексія, чутливість, експресивні, комунікативні, організаторські здібності, толерантність, критичність мислення, гнучкість, нестандартне мислення, оптимізм, віра в успіх, постійний самоаналіз як умова самовдосконалення.

Література [1–4; 8; 16; 19]

Тема 7. Організаційні питання діяльності практичного психолога

Професійний статус психолога в різних галузях (на виробництві, в освіті, армії, спорті тощо). Вимоги до обладнання кабінету психолога: наявність сейфа, обліково-звітної документації, методичного матеріалу. Психолог як відносно незалежний фахівець, радник, консультант, керівник. Взаємодія психолога з керівником організації на всіх етапах управління як процесу (вироблення і прийняття управлінських рішень, організація, контроль). Психолог як експерт з відповідними функціями і повноваженнями.

Література [1; 4; 8; 13; 19]

Тема 8. Професійна підготовка та професійне вдосконалення практичного психолога

Мета професійної підготовки практичних психологів. Особистісно-діяльнісний підхід до цілей, змісту, методики професійної підготовки практичних психологів.

Особливості навчальної діяльності студентів – майбутніх психологів. Особливості та проблеми взаємин студентів – психологів з викладачами. Особливості побудов міжособистісних стосунків студентів. Місце наукової роботи в навчанні майбутніх психологів. Вищі навчальні заклади України, де здійснюється професійна підготовка психологів. Основні напрями професійного самовдосконалення випускника-психолога: постійне підвищення якості роботи, особистісний розвиток та саморозвиток психолога.

Література [1; 4; 7; 8; 13; 14]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Психологія: визначення поняття.
2. Ознаки життєвої психології.
3. Ознаки професійної психології.
4. Виникнення професії “психологія”.
5. Класифікація психологічних професій.
6. Галузі психології: загальна характеристика.
7. Обґрунтування необхідності практичної психології в нашій країні.
8. Мета діяльності практичного психолога.

9. Роль психолога в побудові гуманного демократичного суспільства держави України.
10. Роль практичних психологів у забезпеченні психічного та психологічного здоров'я народу України.
11. Місце професії практичного психолога в класифікації професій.
12. Специфічні особливості об'єкта і предмета праці практичного психолога.
13. Специфічні особливості засобів праці практичного психолога.
14. Специфічні особливості результатів праці практичного психолога.
15. Проблема визначення ефективності праці практичного психолога.
16. Взаємодія практичного психолога з суміжними спеціалістами.
17. Поняття про методологію професійної діяльності практичного психолога.
18. Психологічна проблема та запит на надання психологічної допомоги.
19. Поняття про життєву ситуацію особистості.
20. Поняття про соціальну ситуацію розвитку (за Л.С.Виготським).
21. Принцип детермінізму та його застосування в практичній психології.
22. Принцип розвитку та його додержання в роботі практичного психолога.
23. Принцип індивідуального підходу в діяльності практичного психолога.
24. Особистісний підхід як принцип практичної психології.
25. Принцип синтетичного підходу до предмета практичної психології.
26. Визначення поняття “професійної функції практичного психолога”.
27. Специфіка професійної праці практичного психолога: загальна характеристика.
28. Загальна характеристика професійних функцій практичного психолога.
29. Суть психодіагностичної функції практичного психолога.
30. Орієнтовні етапи психодіагностичної діяльності практичного психолога.

31. Загальна характеристика методів психодіагностики.
32. Суть психопрофілактичної функції в роботі психолога.
33. Типові проблеми клієнтів, що потребують психопрофілактичного втручання.
34. Основні методи психопрофілактичної роботи.
35. Суть психокорекційної функції в діяльності практичного психолога.
36. Рівні аналізу норми та їх вплив на психокорекційну роботу психолога.
37. Психопрофілактика та психокорекція: спільне і відмінності.
38. Основні методи психокорекції.
39. Розвивальна функція в роботі практичного психолога.
40. Професійно-орієнтаційна функція та її здійснення в діяльності практичного психолога організації.
41. Психологічне консультування як функція практичного психолога.
42. Консультування, психокорекція та психотерапія: спільне та відмінності.
43. Етапи психологічного консультування.
44. Суть психолого-просвітницької функції психолога.
45. Напрями, сфери застосування та методи психолого-просвітницької функції практичного психолога.
46. Загальна характеристика етичних принципів і вимог до особистості та діяльності практичного психолога.
47. Суть і прояв етичного принципу професійної компетентності в роботі практичного психолога.
48. Зміст принципу не завдати шкоди та його реалізація в роботі психолога.
49. Принцип неупередженості: зміст та особливості реалізації в професійній діяльності психолога.
50. Принцип конфіденційності: суть та специфіка застосування в роботі психолога.
51. Позитивно-орієнтована активність як етичний принцип діяльності практичного психолога.
52. Професіограма та психограма практичного психолога: суть, структура, використання.
53. Вимоги до інтелектуальних якостей практичного психолога.
54. Вимоги до моральних якостей психолога. Практичний психолог як громадянин України.

55. Вимога до комунікативних і організаторських якостей особистості практичного психолога.
56. Вимоги до обладнання кабінету психології.
57. Особливості адаптації та навчання студентів в умовах ВНЗ.
58. Особливості взаємин студентів — майбутніх психологів з викладачами та однокурсниками.
59. Наукова робота в навчанні майбутніх практичних психологів.
60. Основні напрями та форми професійного самовдосконалення випускників ВНЗ – практичних психологів.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Психологія: визначення поняття.
2. Ознаки життєвої психології.
3. Ознаки професійної психології.
4. Виникнення професії “психологія”.
5. Класифікація психологічних професій.
6. Галузі психології: загальна характеристика.
7. Обґрунтування необхідності практичної психології в нашій країні.
8. Мета діяльності практичного психолога.
9. Роль психолога в побудові гуманного демократичного суспільства в державі Україна.
10. Роль практичних психологів у забезпеченні психічного та психологічного здоров'я народу України.
11. Місце професії практичного психолога в класифікації професій.
12. Специфічні особливості об'єкта і предмета праці практичного психолога.
13. Специфічні особливості засобів праці практичного психолога.
14. Специфічні особливості результатів праці практичного психолога.
15. Проблема визначення ефективності праці практичного психолога.
16. Взаємодія практичного психолога з суміжними спеціалістами.
17. Поняття про методологію професійної діяльності практичного психолога.
18. Психологічна проблема та запит на надання психологічної допомоги.

19. Поняття про життєву ситуацію особистості.
20. Поняття про соціальну ситуацію розвитку (за Л.С.Виготським).
21. Принцип детермінізму та його застосування в практичній психології.
22. Принцип розвитку та його додержання в роботі практичного психолога.
23. Принцип індивідуального підходу в діяльності практичного психолога.
24. Особистісний підхід як принцип практичної психології.
25. Принцип синтетичного підходу до предмета практичної психології.
26. Визначення поняття “професійної функції практичного психолога”.
27. Специфіка професійної праці практичного психолога: загальна характеристика.
28. Загальна характеристика професійних функцій практичного психолога.
29. Суть психодіагностичної функції практичного психолога.
30. Орієнтовні етапи психодіагностичної діяльності практичного психолога.
31. Загальна характеристика методів психодіагностики.
32. Суть психопрофілактичної функції в роботі психолога.
33. Типові проблеми клієнтів, що потребують психопрофілактичного втручання.
34. Основні методи психопрофілактичної роботи.
35. Суть психокорекційної функції в діяльності практичного психолога.
36. Рівні аналізу норми та їх вплив на психокорекційну роботу психолога.
37. Психопрофілактика та психокорекція: спільне і відмінності.
38. Основні методи психокорекції.
39. Розвивальна функція в роботі практичного психолога.
40. Професійно-орієнтаційна функція та її здійснення в діяльності практичного психолога організації.
41. Психологічне консультування як функція практичного психолога.
42. Консультування, психокорекція та психотерапія: спільне та відмінності.

43. Етапи психологічного консультування.
44. Суть психолого-просвітницької функції психолога.
45. Напрями, сфери застосування та методи психолого-просвітницької функції практичного психолога.
46. Загальна характеристика етичних принципів і вимог до особистості та діяльності практичного психолога.
47. Суть та прояв етичного принципу професійної компетентності в роботі практичного психолога.
48. Зміст принципу не завдавати шкоди та його реалізація в роботі психолога.
49. Принцип неупередженості: зміст та особливості реалізації в професійній праці психолога.
50. Принцип конфіденційності: суть та специфіка застосування в роботі психолога.
51. Позитивно-орієнтована активність як етичний принцип діяльності практичного психолога.
52. Професіограма та психограма практичного психолога: суть, структура, використання.
53. Вимоги до інтелектуальних якостей практичного психолога.
54. Вимоги до моральних якостей психолога. Практичний психолог як громадянин України.
55. Вимога до комунікативних і організаторських якостей особистості практичного психолога.
56. Вимоги до обладнання кабінету психології.
57. Особливості адаптації та навчання студентів в умовах ВНЗ.
58. Особливості взаємин студентів — майбутніх психологів з викладачами та однокурсниками.
59. Наукова робота в навчанні майбутніх практичних психологів.
60. Основні напрями та форми професійного самовдосконалення випускників ВНЗ – практичних психологів.
61. Поняття про теоретичну, прикладну та практичну психологію.
62. Відмінність і взаємозв'язок теоретичної, прикладної та практичної психології.
63. Практична психологія як галузь професійної діяльності.
64. Основні завдання практичної психології.
65. Взаємозв'язок практичної психології та психологічної практики.
66. Основні завдання практичної психології як професійної діяльності.

67. Основні завдання практичної психології як галузі психологічної науки.
68. Особливості розвитку практичної психології на Заході.
69. Основні теоретико-методологічні підходи в західній практичній психології: психодинамічний напрям.
70. Основні теоретико-методологічні підходи в західній практичній психології: поведінковий напрям.
71. Основні теоретико-методологічні підходи в західній практичній психології: когнітивний напрям.
72. Основні теоретико-методологічні підходи в західній практичній психології: гуманістична психотерапія.
73. Розвиток і становлення практичної психології в Україні.
74. Психологічна проблема особистості (групи) як категорія практичної психології.
75. Співвідношення життєвої та психологічної проблеми.
76. Типологія психологічних проблем за рівнем їх усвідомлення суб'єктом або його оточенням.
77. Типологія психологічних проблем за змістом.
78. Типологія психологічних проблем залежно від їх значення для подальшої долі людини.
79. Типологія психологічних проблем за основними сферами активності людини.
80. Життєва ситуація особистості як базова категорія прикладної психології.
81. Основні складові життєвої ситуації особистості.
82. Співвідношення життєвої ситуації та соціальної ситуації розвитку.
83. Аналіз життєвої ситуації в контексті життєвого шляху особистості.
84. Життєтворчість і психологічна допомога особистості.
85. Практикуючий психолог і практичний психолог: спільне та відмінності.
86. Особливості діяльності академічного та практикуючого психологів.
87. Труднощі в діяльності практикуючого психолога у вітчизняній психологічній практиці.
88. Основні труднощі в діяльності практикуючих психологів у вітчизняній психологічній практиці.

89. Основні види професійної діяльності практикуючого психолога.
90. Просвітницька робота практикуючого психолога.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. *Абрамова Г. С.* Введение в практическую психологию. — М.: Междунар. пед. акад., 1994. — 237 с.
2. *Абульханова-Славская К. А.* Стратегия жизни. — Вып.2. — М., 2008.
3. *Айві А.* Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта: Навч. посіб: Пер. з англ. — К.: Сфера, 2006. — 342 с.
4. *Алешина Ю. Е.* Семейное и индивидуальное психологическое консультирование. — М., 2008. — 172 с.
5. *Берн Э.* Транзактний анализ и психотерапия. — СПб.: Братство, 2008.
6. *Блейхер В. М., Крук И. В.* Патопсихологическая диагностика. — К.: Здоровье, 2006. — 142 с.
7. *Бовт О. Б.* Психокорекційна робота з попередження агресивності дітей молодшого шкільного віку // Практична психологія та соціальна робота. — 1997. — Жовт. — С. 21–22.
8. *Бондаренко О. Ф.* Психологічна допомога особистості: Навч. посіб. — Харків: Фоліо, 2006. — 237 с.
9. *Бурлачук Л. Ф.* Исследование личности в клинической психологии. — К.: Выща шк., 2007. — 176 с.
10. *Васютинський В. О.* Вибір влади: між ідеологією і психологією // Україн. варіанти. — 1998. — № 2. — С. 34–36.
11. *Введение* в практическую социальную психологию: Учеб. пособие — 2-е изд., испр. / Под ред. Ю. М. Жукова, Л. А. Петровской, О. В. Соловьева. — М.: Смысл, 1996. — 373 с.
12. *Воронины В. Н., Князев В. Н.* К определению психологического понятия ситуации // Актуальные вопросы организационно-психологического обеспечения работы с кадрами. — М., 1989. — С. 121–126.
13. *Гаджиева Н. М., Никитина Н. Н., Кислинская Н. В.* Основы само совершенствования: Тренинг самосознания. — Екатеринбург, 2004. — 144 с.

14. *Гильбух Ю. З.* Учитель и психологическая служба школы. — К., 1993. — 142 с.
15. *Головаха Е. И.* Жизненная перспектива и профессиональное самоопределение молодежи. — К., 2004.
16. *Данчева О. В., Швалб Ю. М.* Практична психологія в економіці та бізнесі. — К.: Лібра, 1998. — 270 с.
17. *Долинська Л. В., Летченко М. В., Чепелева Н. В., Уманець Л. І.* Активні методи в роботі практичного психолога: Навч. посіб. — К., 2005. — 80 с.
18. *Елизаров А. Н.* Телефон доверия: работа психолога-консультанта с родителями в ситуации родительско-юношеских конфликтов // Вопр. психологии. — 1995. — № 3. — С. 38–45.
19. *Жутикова Н. В.* Учителю — о практике психологической помощи. — М.: Просвещение, 1988. — 172 с.
20. *Имидж лидера: Психологическое пособие для политиков /* Под ред. Е. В. Егоровой-Гартман. — М., 2006. — 265 с
21. *Кісарчук З. Г., Журавльова Н. Ю., Онищенко Г. І., Юрченко Т. П.* Спеціалізована психологічна служба: основні види психологічної допомоги населенню: Метод. рек. для психологів-практиків. — К.: Мінчорнобиль, 2005. — 46 с.
22. *Карамушка Л. М.* Модель психологічного консультування керівників закладів середньої освіти з проблеми психологічної готовності до управління // Психологія на перетині тисячоліть: Зб. наук. пр. учасників П'ятих Костюківських читань. — К., 1998. — Т. 1. — С. 569–577.
23. *Карамушка Л. М.* Особливості психологічного консультування керівників освітніх закладів з проблем управління // Психолого-педагогічна наука і суспільна ідеологія: Матеріали методолог. семінару АПН України. Київ, 12 листоп. 1998 р. — К., 1998. — С. 202–208.
24. *Карамушка Л. М.* Психологічні основи управління в системі середньої освіти: Навч. посіб. — К.:ІЗМН, 1997. — 180 с.
25. *Карамушка Л. М.* Основи управлінського консультування. — К., 2004.
26. *Карвасарский Б. Д.* Медицинская психология. — Л.: Медицина, 2006. — 272 с.
27. *Кісарчук З. Г.* Теоретико-методологічні проблеми діяльності практикуючого психолога // Практична психологія: теорія, методи, технології. — К., 1997.

28. *Коновалова В. Е.* Правовая психология: Учеб. пособие. — Харьков: Основа, 2005. — 198 с.
29. *Коняева А. П., Лисенко В. П., Тітова Т. М., Фурман А. В.* Етичний кодекс товариства психологів України. — К.; Донецьк, 1993. — 8 с.
30. *Коржова Е. Ю.* Методика “Психологическая автобиография” в психодиагностике жизненных ситуаций. — К., 1994.
31. *Кулагин Б. В.* Основы профессиональной психодиагностики. — Л.: Медицина, 2004. — 216 с.
32. *Лидерство: Психологические проблемы в бизнесе (По материалам американских исследований) / Под ред Т. Н. Ушаковой.* — Дубна: Издат. центр “Феникс”, 1997. — 176 с.
33. *Максимова Н. Ю., Мілотіна К. Л., Піскун В. М.* Основы дитячої патопсихології: Навч. посіб. — К.: Перун, 1996. — 464 с.
34. *Марасанов Г. И.* Социально-психологический тренинг. — 3-е изд., испр. и доп. — М.: Совершенство, 1998. — 208 с.
35. *Матвійчук О. С.* Психокорекційний тренінг як засіб профілактики девіантної поведінки підлітків // Практична психологія та соціальна робота. — 1997. — Жовт. — С. 23–25.
36. *Мей Р.* Искусство психологического консультирования: Пер. с англ. — М.: Класс, 2006. — 144 с.
37. *Общая психодиагностика: основы психодиагностики, немедицинской психотерапии и психологического консультирования / Под ред. А. А. Бодалева, В. В. Столина.* — М.: Изд-во МГУ, — 2006. — 304 с.
38. *Осадько О. Ю.* Теоретичні та методичні засади підготовки практичних психологів до консультивання // Практична психологія: теорія, методи, технології. — К., 1997. — С. 200–209.
39. *Панок В. Г.* Концептуальні питання підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації психологів-практиків // Практична психологія у системі освіти: Питання організації та методики. — К.: ІСДО, 1996. — С. 18–41.
40. *Панок В. Г.* Концепція національної соціальнопсихологічної служби // Вісник АПН України. Педагогіка і психологія. — 2004. — № 2/3. — С. 17–27.
41. *Панок В. Г.* Теоретичні підходи до побудови системи понять практичної психології // Практична психологія: теорія, методи, технології. — К., 2005. — С. 7–17.

42. *Панок В. Г.* Українська практична психологія: визначення, структура та завдання // Практична психологія та соціальна робота. — 1997. — Жовт. — С. 8–10.
43. *Перший* Всеукраїнський конгрес з практичної психології (27–30 вересня 1994 р.): Тези доп. та повідомл. — Херсон, 1994. — 392 с.
44. *Положение* о психологе органов внутренних дел (проект) // Психопедагогика в правоохранительных органах. — 1996. — № 1.
45. *Примерное* положение о психологической лаборатории исправительно-трудового учреждения // Психопедагогика в правоохранительных органах. — 1996. — № 1.
46. *Психологическая* помощь и консультирование в практической психологии / Под ред. М. К. Тутушкиной. — СПб.: Дидактика Плюс, 1998. — 348 с.
47. *Психологические* программы развития личности в подростковом и старшем школьном возрасте: Пособие для школьных психологов / Под общ. ред. И. В. Дубровиной. — М.: Издат. центр “Академия”, 2002. — 123 с.
48. *Психолого-педагогічна* наука і суспільна ідеологія // Матеріали методолог. семінару АПН України. Київ, 12 листоп. 1998 р. — К.: Гнозис, 1998. — 605 с.
49. *Рабочая* книга школьного психолога / Под ред. М. В. Дубровиной. — М.: Просвещение, 1991. — 303 с.
50. *Рогов Е. И.* Настольная книга практического психолога в образовании: Учеб. пособие. — М.: Владос, 2007. — 529 с.
51. *Роджерс К.* Клиентцентрированная терапия: Пер. с англ. — М.: Рефлбук, 2007. — 320 с.
52. *Роджерс К.* О групповой психотерапии: Пер. с англ. — М.: Гиль-Эстель, 2006. — 224 с.
53. *Самоукина Н.* Практический психолог в школе: лекции, консультирование, тренинги. — М.: ИНТОР, 1997. — 192 с.
54. *Словарь-справочник* по психологической диагностике / Сост. Л. Ф. Бурлачук, С. В. Морозов. — К.: Наук. думка, 1989. — 200 с.
55. *Слюсаревский Н. Н., Карамушка Л. Н., Федоришин А. Б.* Слово, рисунок, цвет: Психологический анализ наглядных средств политической агитации. — К.: АТ “Реклама”, 1995. — 178 с.

56. *Советы психолога-менеджера: Учеб. пособие* / Под ред. М. К. Ту-тушкиной. — СПб.: ГАСУ, 2004. — 195 с.
57. *Соловьева О. В. Стратегии работы психолога-практика: Введение в практическую социальную психологию* / Под ред. Ю. М. Жукова, Л. А. Петровской, О. В. Соловьевой. — М.: Смысл, 1996. — С. 35–45.
58. *Соціальна робота з дітьми, молоддю, жінками, різними категоріями сімей (з досвіду центрів соціальних служб для молоді країни)* / Упоряд. Р. Г. Драпушко, З. Г. Зайцев, А. Г. Зінченко та ін. — К., 1998.
59. *Соціальна робота з молоддю в Україні // Зб. інформ.метод. матеріалів* / За ред І. Д. Зверєвої. — К., 2005.
60. *Терлецька Л. Г. Ігри, в які грають дорослі (досвід навчання практичних психологів системи освіти)* // *Практична психологія: теорія, методи, технології*. — К., 1997. — С. 220–226.
61. *Тобиас Л. Психологическое консультирование и менеджмент: Взгляд клинициста: Пер. с англ.* — М.: Класс, 1997. — 160 с.
62. *Управленческое консультирование: Пер. с англ.* — 2-е изд., перераб. / Под ред. М. Кубра. — М.: СП “Интерэксперт”, 2004. — Т. 1. — 319 с.; Т. 2. — 350 с.
63. *Хей Л. Полюби себя, исцели свою жизнь: Пер. с англ.* — М., 2006. — 185 с.
64. *Чепелева Н. Развитие профессиональной компетентности будущих практичных психологов // Міжнар. семінар з гуманіст. психології та педагогіки: Тези доп. і повідомл. (Рівне, 15–17 черв. 1998 р.).* — Рівне, 2005. — С. 106.
65. *Шумакова Л. П. Развитие личности психолога-практика в процессе активного социально-психологического обучения.* — Херсон, 1995. — 30 с.
66. *Яковенко С. І. Підготовка психологів для роботи в органах внутрішніх справ // Практична психологія: теорія, методи, технології.* — К., 1997. — С. 126–136.
68. *Яценко Т., Коновальчук В., Аврамченко С. Проблема особистісної психокорекції психологів-практиків // Міжнар. семінар з гуманістичної психології та педагогіки: Тези доп. і повідомл. (Рівне, 15–17 черв. 1998 р.).* — Рівне, 1998. — С. 114–115.

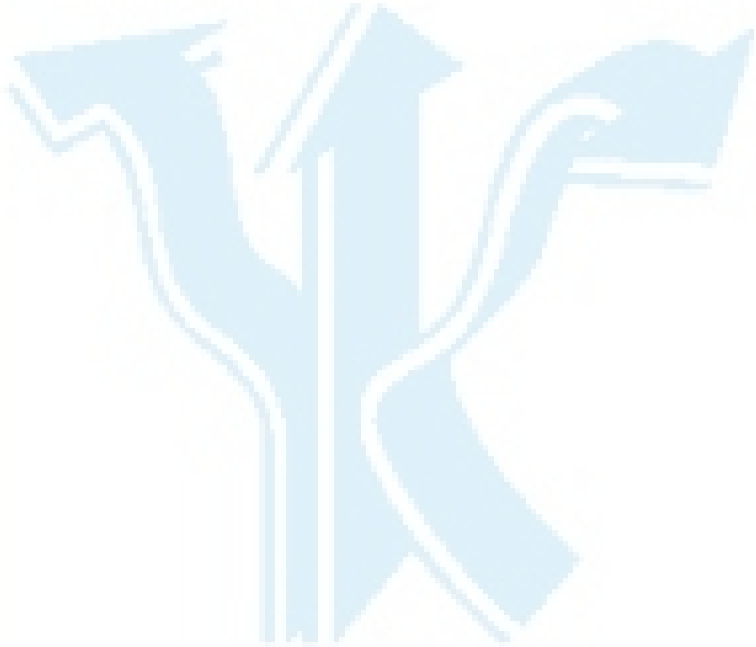
69. *Балл Г.О.* Категорія “культура особистості” в аналізі гуманізації загальної та професійної освіти // Педагогіка і психологія професійної освіти: результати досліджень і перспективи: Зб. наук. пр. / За ред. І. А. Зязюна та Н. Г. Ничкало. – К., 2003. – С.51-61.
70. *Басова Н.В.* Педагогика и практическая психология. – Ростов н/Д: Феникс, 2000. – 416 с.
71. *Бардиан А.М.* Первоначальные стадии формирования убеждения // Тезисы докладов на I съезде Общества психологов (29 июня – 4 июля 1959 г.) / Под ред. В.В. Давыдова. – Вып I. – М.: АПН РСФСР, 1959. – С. 32-34.
72. *Битянова М.Р.* Организация психологической работы в школе. – М.: Совершенство, 1998. – 298 с.
73. *Гальперин П. Я.* Введение в психологию. – М., 1976. – С. 35-41.
74. *Гиппенрейтер Ю.Б.* Введение в общую психологию. Курс лекций. – М.: 1996. – С. 336.
75. *Годфруа Ж.* Что такое психология: В 2 т. – Т.1: Пер. с фр. – М.: Мир, 1992. – 496 с.
76. *Етичний кодекс психолога: Прийнято на I Установчому з'їзді То-ва психологів України 18 груд. 1990 р.* – Тернопіль, 2006.
77. *Загальна Декларація прав людини (Прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 року.)*
78. *Кваліфікаційні характеристики педагогічних працівників, для яких встановлені кваліфікаційні категорії / Практич. психолог.* – (Інформац. зб. Мін-ва освіти України). – 1994. – № 5-6. – С. 46-48.
80. *Колмогорова Л. С., Григорьевская Н.Н., Модина И.А.* Играя и общаясь, познаём мир и себя // Человековедение: 1 класс: Пособие для психологов, педагогов. – Барнаул, 1996. – 75 с.
81. *Коломинский Я. Л.* Психология детского коллектива: Система личностных взаимоотношений. – Минск: Нар. osveta, 1989. – 239 с.
82. *Конвенція про права дитини (Прийнята Генеральною Асамблеєю ООН / Зб. “Актуальні проблеми психології”.* – Т.1: Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. – К.: Ін-т психології ім. Г.С.Костюка, 2002. – С.32-36.
83. *Москальова А.С.* Психологічна культура як необхідний чинник здорового способу життя студентської молоді // Вісн. Чернігів.

держ. педагог. ун-ту. Серія: Психолог. науки. – Вип. 31. – Т. II. – Чернігів, 2005. – С. 154-159.

84. *Москальова А.С.* Розвиток психологічної культури персоналу організацій. Актуальні проблеми психології. – Т.1: Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія: Зб. наук. пр. Ін-ту психології імені Г.С.Костюка АПН України / За ред. С. Д. Максименка, Л. М. Карамушки. – К.: Міленіум, 2005. – Ч. 15. – С. 84-87.
85. *Москальова А.С.* Психологічна культура – як необхідний фактор формування особистості // Проблеми сучасної педагог. освіти: Серія: Педагогіка і психологія. Зб. ст.: – Вип. 4. – К.: Пед. преса, 2002. – С. 152-157.
86. *Обзов Н.Н.* Психологическая культура взаимных отношений. – Вип.2. – М., 2007. – 47 с.
87. *Овчарова Р.В.* Практическая психология образования: Учеб. пособие – М.: Академия, 2003. – 448 с.
88. *Практикум по общей и экспериментальной психологии.* – 2-е изд., доп. и перераб. /Под ред. А. А Крылова, С. А. Маничева – СПб.: Питер, 2005. –С.324-328.
89. *Практическая психология образования: Учебник.* – 2-е изд. / Под ред. И.В. Дубровиной. – М.: Сфера, 1998. – 528 с.
90. *Психология діяльності та навчальний менеджмент: Навч.-метод. посіб.* / В. А. Козаков, М.В. Артюшина, О.М. Котикова та ін.; За заг. ред. В. А. Козакова. – К.: КНЕУ, 2003. – 829 с.
91. *Рибалко В. В.* Методологічні питання наукової психології (Досвід особистісно центрованої систематизації категоріально-понятійного апарату). – К.: НІКА-ЦЕНТР, 2003. – 204 с.
92. *Рибалко В. В.* Психологічна культура особистості у професійній підготовці та діяльності практичного психолога // Проблеми підготовки і підвищення кваліфікації практичного психолога у вищих навчальних закладах: Матеріали Всеукр.наук.- практ. конф. (16-17 трав. 2002) / За ред. С.Д. Максименка.
93. *Рибалко В.В.* Психологічна служба у позашкільних закладах // Основи практичної психології: Підручник / За ред. В.Панок, Т.Титаренко, Н.Чепелева та ін. – К.: Либідь, 1999. – С. 372-377.
94. *Туриніна О. Л.* Вплив рівня психологічної культури на організаційну культуру колективу / Зб. “Актуальні проблеми психології”. – Т.1: Соціальна психологія. Психологія управління.

Організаційна психологія. – К.: Ін-т психології ім. Г.С.Костюка, 2005. – С.32-36.

95. *Турніна О.Л.* Проблеми формування психологічної культури у старшокласників//Проблеми вищої педагогічної освіти: Зб. матеріалів Міжнар. конф. – Тернопіль. – 2009. – С. 27–34.
96. *Шмелева И. А.* Введение в профессию. Психология: Учеб. пособие. – СПб.: Питер, 2007. – 253 с.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Вступ до спеціальності “Психологія” спеціалізації “Практична психологія”	3
Зміст дисципліни “Вступ до спеціальності “Психологія” спеціалізації “Практична психологія”	4
Теми контрольних робіт	7
Питання для самоконтролю.....	10
Список літератури.....	14

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *О. М. Коваленко*
Комп'ютерне верстання *І. О. Музика*

Зам. № ВКЦ-4548

Формат 60×84/₁₆. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП “Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. ХХ

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*